

Regeringen, Klimat- och
näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss Betänkandet Areella näringar vid vatten (SOU 2023:103)

Er beteckning: KN2024/00156

Länsstyrelsen i Hallands län yttrar sig över remiss - Betänkandet
Areella näringar vid vatten (SOU 2023:103).

Sammanfattning och övergripande synpunkter

1. Reglerna för vad som ska ingå i vattenbruk bör formuleras tydligt för att undvika tolkningsmöjligheter och säkerställa likvärdig bedömning.
2. Länsstyrelsen i Hallands län anser att förslaget om ett nytt dispenssskäl innebär att strandskyddets syften riskerar att få stå tillbaka till förmån för andra intressen.

Förslaget om att vattenbruk bör omfattas av undantagsbestämmelsen i 7 kap. 16 § 1 MB

Länsstyrelsen delar förslaget från Fiske- och vattenbruksutredningen i betänkandet *Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk*, SOU 2023:74, att vattenbruk ska omfattas av anmälningsplikt enligt 9 kap. miljöbalken, MB. Ifall vattenbruket lyfts in som ett generellt undantag i 7 kap. 16 § 1 MB för de areella näringarna, finns en risk att man bortser från bedömningen av den eventuella negativa påverkan på växt- och djurlivet som vattenbruket kan medföra. Exempelvis kan stora anläggningar för exempelvis algodling påverka båturet friluftsliv. Förslaget att vattenbruk blir anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB, skulle innebära att hänsynsreglerna i 2 kap. MB tillämpas i bedömningen.

Förslaget om nytt särskilt skäl till dispens för småskaliga förvärvsverksamheter på landsbygden

Länsstyrelsen menar att det är rimligt att fiske- och naturturism inte får ett generellt undantag från strandskyddet, utan att detta hanteras inom ramen för dispensförfarande i det enskilda fallet.

I utredningen betonas att det särskilda dispensskälet inte ska avse byggnader för bostadsändamål. Här menar vi att ett förtydligande behövs; att med bostadsändamål avses även byggnader/anordningar för säsongsovernattning så att glamping-, camping- och uppställningsplatser för husbilar inkluderas. Detta för att undvika att icke lämpliga platser skapas för långtidsuppställning.

Vid framtagandet av en vägledning kring småskalig förvärvsverksamhet behöver det klargöras vad som avses med *småskalig* och vad som innefattas i att strandskyddets båda syften påverkas i *liten skala*. Det finns en osäkerhet i tolkningen vad som kan anses vara småskaligt och för att tillämpningen ska bli likvärdig över landet behöver det förtydligas.

Undantaget för småskalig förvärvsverksamhet bör inte vara tillämplbart inom skyddade områden och i områden av riksintresse för naturvård.

Omsättningskravet

Länsstyrelsen menar att ett slopat omsättningskrav (del 1) riskerar att öka olovlig byggnation då prövningsmyndigheterna inte får in ärendena annat än i tillsynssammanhang. Detta kan i sin tur leda till ökade behov av tillsynsresurser.

Länsstyrelsen anser att det är positivt att hobbyverksamhet inte omfattas av undantagsbestämmelsen.

Det funktionella kravet förtydligas

Länsstyrelsen har inga synpunkter på att benämningen ändras.

Synpunkter på utredningens förslag

Allmänna synpunkter

Vattenbruk tolkas olika redan i dagsläget. Enligt Jordbruksverket bedöms det i vissa kommuner/län redan utgöra del av fisket och därmed falla inom undantaget för fisket 7 kap. 16 § 1 MB. Nya regler

kring vad som ska ingå i vattenbruk bör därför formuleras tydligt utan alltför många tolkningsmöjligheter. Det blir annars svårt att tillämpa reglerna på ett enhetligt och rättssäkert sätt.

Ökade möjligheter till strandskyddsdispens för gårdsbaserade diversifierade verksamheter, med eller utan areellt samband, innebär risk för ökad exploatering av stränder och naturområden, med förlust av biologisk mångfald som följd. Samtidigt som man öppnar upp för ökad möjlighet till strandskyddsdispens arbetar länsstyrelserna både med nationella och internationella åtaganden med krav på att minska den negativa påverkan inom bland annat strandskyddade områden.

I ett europeiskt perspektiv är i princip hela Sverige lågexploaterat. I ett svenskt perspektiv bedöms dock Halland vara ett inflyttningslän med ett högt exploateringstryck, i synnerhet längs kusten. Upplevelsevärdet av frilufts- och naturområden riskerar att förtas om stränderna upplevs alltför exploaterade. Vad som är lågexploaterat område behöver därför definieras tydligt eftersom tillämpningen av det särskilda skälet riskerar att bedömas olika över landet och därmed kunna påverka strandskyddets syften negativt. Med förslaget kommer bedömningsfrågor som medför regionala skillnader i hur strandskyddet hanteras, vilket kan få motsatt effekt i förenklingsarbetet och tydliggörandet av strandskyddet.

Redan i dagsläget innebär bedömningsförfarandet vid en dispensprövning ofta en svår balansgång. För kommuner och länsstyrelser blir en konkret följd av den nya tillämpningen ett krav på utökad tillsyn och tillsynsvägledning, vilket också betonas i utredningen. Naturtillsynen generellt har dock varit eftersatt länge på grund av brist på medel. Såvida nya anslag och medel inte tillkommer för efterlevnaden av den nya tillämpningen av undantaget i 7 kap. 16 § 1 MB, riskerar natur- och strandskyddstillsynen att bli än mer eftersatt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med miljöhandläggare Anna Ohlsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vikarierande länsråd Lovisa Ljungberg, miljövårdsdirektör Per Leander, naturvårdshandläggare Malin Johansson och länsfiskekonsulent Erika Axelsson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

kn.nm@regeringskansliet.se